

Undervisningsmateriale for tidligere fransk og flersprogethedsdidaktik – fokus på interkulturel læring – workshop 24/5 2018

Ved Stephanie Kim Löbl, ph.d. stipendiat KU/KP, Jan Lindschouw, lektor, KU og Annette Søndergaard Gregersen, lektor, KP

Samt lærergruppe 1: Annette Christiansen, Oehlenschlägersgades Skole, Saida Ben Si Mohan, Nørre Fælled Skole og Susanne Lundh, Randersgade Skole.

Hvem er vi?

**Kort introduktionsrunde –hvem og hvorfor?
Hvad er jeres erfaringer med fransk fra 5.
klassetrin – herunder FFM og
flersprogethed?**

Afgrænsning

Sprogundervisning i fransk har traditionelt haft fokus på, at alle elever i klassen skulle lære fransk som målsprog via dansk som fælles sprog. Men både elevgrupperne i en dansk kontekst og målsprogets befolkningsgrupper er i dag heterogene med mange forskellige sprog, og dette stiller krav til en undervisning med fokus på interkulturel læring og nye måder at tilrettelægge undervisningen på i fransk som skolefag.

PROFESSIONSHØJSKOLEN

METROPOL

UCC
PROFESSIONS-
HØJSKOLEN

Interkulturel læring i sprogligt og kulturelt komplekse samfund

Et bud på en definition: Al væsentlig læring (herunder interkulturel læring) er afhængig af det, som den lærende ved, det som den lærende tænker, mener, føler og forstår i forvejen. Al denne viden, disse holdninger, meninger og følelser indtænkes i en interkulturelt orienteret sprog- og kulturpædagogik. Centralt står 'the intercultural speaker'/den interkulturelle sprogbruger som netop en anerkendelse af de sociokulturelle kontekster, som en elev bærer med sig ind i skolens læringsrum og som indgår i de læreprocesser, som en elev i fx fransk aktivt indgår i. Dermed bliver interkulturel læring til en proces i relationen elev(er) –lærer som inkluderer en større bevidstgørelse med plads til nye erkendelser og mulighed for ændringer af eksisterende forestillinger.

PROFESSIONSHØJSKOLEN

METROPOL

UCC
PROFESSIONS-
HØJSKOLEN

TIDLIGERE SPROGSTART

NY BEGYNDERDIDAKTIK MED FOKUS PÅ FLERSPROGETHED

Fagformål

Eleverne skal i faget fransk udvikle kompetencer til at kommunikere på fransk både mundtligt og skriftligt, så de kan anvende fransk nationalt og globalt i deres aktuelle og fremtidige liv. Eleverne skal samtidig udvikle deres sproglige bevidsthed om fransk sprog og om fremmedsprogsindlæring samt styrke deres kulturelle og interkulturelle forståelse gennem kulturmøder.

Stk. 2. Gennem oplevelse, fordybelse og aktiv medvirken skal elevernes lyst til at bruge sproget personligt og i samspil med andre fremmes. Eleverne skal herved få tillid til egne evner og lyst til at beskæftige sig med fransk sprog og kulturer til fremme af deres videre udvikling.

Stk. 3. Faget fransk skal give eleverne grundlæggende viden om kultur- og samfundsforhold i fransktalende lande og derved styrke deres internationale og interkulturelle forståelse.

TIDLIGERE SPROGSTART

NY BEGYNDERDIDAKTIK MED FOKUS PÅ FLERSPROGETHED

Eleven kan kommunikere på fransk mundtligt om nære emner i et meget enkelt og forståeligt sprog

Eleven kan kommunikere på fransk skriftligt om nære emner i et meget enkelt og forståeligt sprog

Eleven får viden om sig selv som en del af et fransktalende fællesskab

TIDLIGERE SPROGSTART

NY BEGYNDERDIDAKTIK MED FOKUS PÅ FLERSPROGETHED

Undervisningen i fransk bygger på en interkulturel og kommunikativ tilgang, som skal udvikle elevernes evner til sproglig og kulturel interaktion med andre både i klassen og i det frankofone og globale fællesskab. Udgangspunktet er, at man altid kommunikerer om noget med nogen (Læseplan)

TIDLIGERE SPROGSTART

NY BEGYNDERDIDAKTIK MED FOKUS PÅ FLERSPROGETHED

Undervisningen bygger på elevernes erfaringer med at kommunikere og lære fremmedsprog på baggrund af deres førstesprog samt primært fagene dansk og engelsk. Elevernes fransktilegnelse kan beskrives som sprog på vej, og derfor skal undervisningen befordre elevernes lyst til at turde bruge fransk (Læseplan)

TIDLIGERE SPROGSTART

NY BEGYNDERDIDAKTIK MED FOKUS PÅ FLERSPROGETHED

Kultur og samfund

Eleven får viden om sig selv som en del af et fransktalende fællesskab

Eleven kan placere frankofone lande og områder på et verdenskort

Eleven har viden om frankofone lande og områdets geografi

Eleven kan fortælle om frankofone symboler

Eleven har viden om nationale symboler i den frankofone verden

Eleven kan fortælle om jævnaldrendes hverdagsliv

Eleven har viden om jævnaldrende fransktalendes hverdagsliv

Eleven kan anvende hilsner og enkle kulturbundne udtryk i korte samtaler

Eleven har viden om enkle kulturbundne udtryk

Eleven kan finde aldersvarende fransksprogede medier

Eleven har viden om fransksprogede medier

Grundprincipper - sproglig opmærksomhed

- Der reflekteres over sprog og sproglæring vha. aktiviteter, der skal få eleven til at opdage sproglige fænomener i kendte og ukendte sprog
- Der dannes hypoteser om hvordan sprog fungerer
- Eleverne anvender deres sproglige viden på tværs af sprogene

TIDLIGERE SPROGSTART

NY BEGYNDERDIDAKTIK MED FOKUS PÅ FLERSPROGETHED

Sproglig opmærksomhed/language awareness – også fokus på form

Her er der tale om undervisning, hvor den overordnede ramme klart er kommunikativ, men hvor det anses for hensigtsmæssigt, at elevens opmærksomhed også med mellemrum rettes mod den sproglige form, f.eks. mod grammatiske, pragmatiske, fonetiske eller leksikalske træk og stadig uden at miste det kommunikative fokus.

Lidt om sproglig opmærksomhed

Hvorfor er en metalingvistisk viden nødvendig for elever i grundskolen?

- Eleverne bliver i stand til at overføre viden fra et sprog til et andet
- Eleverne blive opmærksomme på sprog og sprogbrug i diverse sociale kontekster
- Eleverne bliver sprogligt opmærksomme på forskellige sprogsystemer
- Eleverne bliver opmærksomme på funktionelle forskelle i brug af tale og skriftsprog

Flersprogethedsdidaktik - nedslag

Traditionelt retter fremmedsprogsundervisning sig mod målsproglæring i en national kontekst. Undervisningen har ofte været funderet på, at der blev arbejdet med ordforrådstilegnelse fra modersmål til målsprog i en forståelse af en elevgruppes homogene sproglige repertoire. Altså en undervisning i et fremmedsprog, hvor undervisningen går fra dansk→målsproget og fra målsproget→dansk.

Flersprogethedsdidaktik - fortsat

Sprogundervisningen har været gennemført med fokus på elevernes læring af målsprog som udtryk for homogene nationalsprog. Men elevgrupperne i grundskolen i Danmark og i målsprogslandene har ændret sig.

Målsprogslandene og deres befolkninger er i dag sprogligt heterogene med mange forskellige sprog i bagagen – og derfor må undervisningen orientere sig i en forståelse af målsproget i en global og mangfoldig orientering – alle elever er kompetente sprogbrugere med alle de sproglige ressourcer, de bringer ind i skolens og sprogfagenes rum.

En flersproget undervisning med et transnationalt sigte - forslag

Undervisningen foregår både på målsproget og inddrager andre sprog, fx elevernes førstesprog.

Emnevalg kan tilknyttes et hvilket som helst land/område i verden.

Eleverne oplever både standardnorm og andre sprognormer inden for målsproget.

Eleverne får kontakt med andre elever hvor som helst i verden og primært på målsproget.

Emnernes kontekst er primært transnational, men kan sættes ind i en national ramme (Gregersen 2017).

TIDLIGERE SPROGSTART

NY BEGYNDERDIDAKTIK MED FOKUS PÅ FLERSPROGETHED

Daryai-Hansen, P., A.S. Gregersen, R.L. Revier og K. Søgaard (2015). "Tidligere sprogstart: Forskningsanbefalinger og pædagogiske veje at gå". I A.S. Gregersen (red.), *Sprogfag i forandring – pædagogik og praksis*. 2. udg. Frederiksberg: Samfundslitteratur: 247-284.

Daryai-Hansen, P. (2017). "De 12 praksisanbefalinger – elevers og læreres erfaringer i en dansk kontekst". I A.S. Gregersen (red.), *Tidlig sprogstart i skolen*. Frederiksberg: Samfundslitteratur: 14-25.

TIDLIGERE SPROGSTART

NY BEGYNDERDIDAKTIK MED FOKUS PÅ FLERSPROGETHED

Gregersen, A.S. (2015). "Den kulturelle dimension i sprogfagene – kulturundervisning i et transnationalt perspektiv". I A.S. Gregersen (red.), *Sprogfag i forandring – pædagogik og praksis*. 2. udg. Frederiksberg: Samfundslitteratur: 55-85.

Gregersen, A. S. (2017). " Flersproget og flerkulturel didaktik, interkulturel undervisning og læring". I A.S. Gregersen (red.), *Tidlig sprogstart i skolen*. Frederiksberg: Samfundslitteratur: 55-85.

TIDLIGERE SPROGSTART

NY BEGYNDERDIDAKTIK MED FOKUS PÅ FLERSPROGETHED

Lund, K., P. Daryai-Hansen og A.S. Gregersen m.fl. (2014).
Sprogforum, 58. Aarhus: Aarhus Universitetsforlag.

Gregersen, A. S. (red.) (2015). *Sprogfag i forandring – pædagogik og praksis*. Frederiksberg: Samfundslitteratur.

Gregersen, A.S. (red.) (2017). *Tidligere sprogstart i skolen*.
Frederiksberg: Samfundslitteratur.

PROFESSIONSHØJSKOLEN

METROPOL

UCC
PROFESSIONS-
HØJSKOLEN

KØBENHAVNS KOMMUNE